

Supplerende kartlegging av biologisk mangfold
langs Solliveien i Asker kommune

Kim Abel

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag fra Asker kommune ved plan- og bygningsavdelingen foretatt biologiske undersøkelser langs Sollivegen i Asker kommune i forbindelse med reguleringsarbeid for den nye skianlegget på Solli. Grethe K. Løvald har vært vår kontaktperson hos oppdragsgiver. Kim Abel har vært prosjektansvarlig hos BioFokus.

I undersøkelsesområdet ble det kartlagt en ny prioritert naturtype og det var store gamle trær med utformingene eik. Lokalitetsverdien er viktig (B-verdi).

Det ble registrert to ulike rødlistearter og det er to funn av eikehårskål (VU) og spredte, men stedvis tallrike forekomster av blåbringebær (NT).

Fremmede arter og svartelistearter forekommer spredt langs hele Sollivegen, og disse bør hensyntas under eventuelle gravearbeider.

Nøkkelord

Biologisk mangfold
Naturtyper
Rødlistearter
Svartelistearter
Fremmede arter
Utvalgt naturtype

Omslag

Frrområde i nedre del (mot sjøen) av undersøkelsesområdet.
Foto: Kim Abel

ISSN: 1893-2851

ISBN: 978-82-8209-398-9

BioFokus-notat 2014-49

Tittel

Supplerende kartlegging av biologisk mangfold langs Solliveien i Asker kommune

Forfatter

Kim Abel

Dato

22. des. 2014

Antall sider

17 sider

Refereres som

Kim Abel 2014. Supplerende kartlegging av biologisk mangfold langs Solliveien i Asker kommune. BioFokus-notat 2014-49. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder dette notatet "levende" linker.

Oppdragsgivere

Asker kommune ved Grethe K. Løvald

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.
Andre BioFokus rapporter og notater kan lastes ned fra:
<http://lager.biofokus.no/web/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadalléen 21, 0349 OSLO

Telefon 22 95 85 98

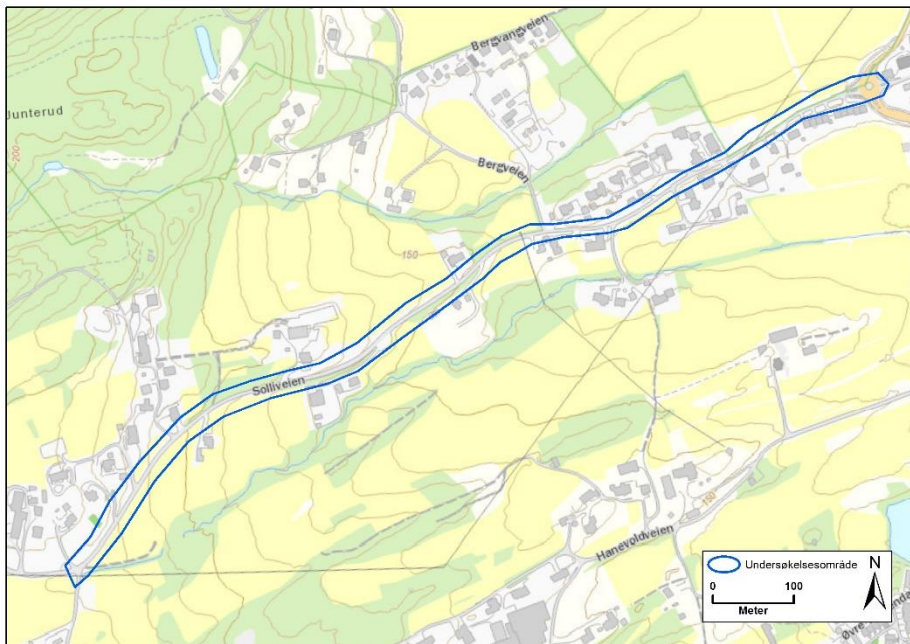
E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Bakgrunn

Stiftelsen BioFokus har på oppdrag fra Asker kommune, Plan- og bygningsavdelingen, gjennom to tidligere omganger foretatt biologiske undersøkelser i flere delområder fra Semsvannet og opp til Solli i forbindelse med oppstart av reguleringsplaner for skianlegget på Solli. I 2014 var det ytterligere behov for å undersøke et område langs Sollivegen.

Innledning/oppdrag

Stiftelsen BioFokus har på oppdrag fra Asker kommune ved plan- og bygningsavdelingen foretatt supplerende biologiske undersøkelser langs Solliveien i Asker kommune i forbindelse med reguleringsplanene for skianlegg på Solli. Grethe K. Løvald i plan- og bygningsavdelingen har vært vår kontaktperson hos oppdragsgiver. Kim Abel har vært prosjektansvarlig hos BioFokus, og har gjennomført både feltarbeid og rapportering.

Figur 1: Blått omriss viser undersøkelsesområdet.

Denne rapporten beskriver i korte trekk hva som er gjort, samt resultater fra registreringsarbeidet. Oppdraget har fokusert på å avdekke eventuelle biologiske verdier i form av prioriterte naturtyper, rødlistearter og svartelistearter langs Solliveien.

Generell metodedel

I felt har det vært vektlagt å registrere og avgrense områder med den hensikt å dekke inn følgende aspekter:

- Områder spesielt viktige for bevaring av biologisk mangfold etter DN-håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007). Slike områder kalles prioriterte naturtyper.
- Levesteder for rødlistearter.
- Forekomster av svartelistearter.

Feltmetodikk

Feltarbeidet foregikk som en befaring gjennom området. Feltarbeidet ble gjennomført av Kim Abel den 3.juli 2014. En viktig presisering er at BioFokus kun har sett på de biologiske verdiene på registreringstidspunktet. Registreringer på andre tider av året vil medføre en viss forskjell i hva som blir fanget opp. Dette har nødvendigvis ikke så stor påvirkning på naturtypenivå, men i enkelte tilfeller vil arter kunne være utslagsgivende for om et område skal kartlegges som en naturtype eller for hvilken verdi den skal ha.

Annen tilgjengelig data

I tillegg til gjennomført feltarbeid er tilgjengelige databaser gjennom søkt for informasjon om området. Dette gjelder i første rekke Miljødirektoratet sin Naturbase (Miljødirektoratet 2014) og Artsdatabankens Artskart (Artsdatabanken & GBIF Norge 2014).

Kriterier for utvelgelse av viktige naturtyper

Følgende kriterier er viktige ved utvelgelse av viktige naturtyper:

- Naturtypers sjeldenhet i landskapet
- Forekomst av viktige nøkkelelementer.
- (Gode) forekomster av signalarter eller rødlistede arter.
- Områdets topografiske og geografiske plassering.
- Områdets evne til å fylle en funksjon for bevaring av biologisk mangfold.

Verdisetting

Verdisetting representerer en innbyrdes rangering av det biologiske mangfoldet. Denne verdien gjenspeiler en vurdering av dagens tilstand. Ut over dette er det også interessant å vurdere det framtidige potensialet for biologisk mangfold

under gitte omstendigheter. Disse omstendighetene kan f.eks. være fri utvikling av gammel skog eller videre skjøtsel av slåtteeenger eller naturbeitemark; tiltak som vil opprettholde eller ytterligere forbedre betingelsene for et rikt biologisk mangfold i naturtypen.

Verdisettingen baserer seg på direkte betydning for bevaring av det biologiske mangfoldet, og ikke bruksverdier av mangfoldet til forskning, undervisning, friluftsliv, næringsinteresser o.l. Rangeringen bygger på følgende overordnede prinsipper:

- Naturtyper og arter som er sjeldne er viktigere objekter for forvaltningen enn de som er vanlige.
- Naturtyper og arter som er i tilbakegang er viktigere objekter for forvaltningen enn de som har stabile forekomster eller er i framgang.

Verdisetting av utvalgte områder følger DN-håndbok 13 og brev fra DN av 03.06.1999 om verdisseting av lokalt viktige områder, C-områder. Systemet har tre verdikategorier: Svært viktig - A, Viktig - B og Lokalt viktig - C. DN gir følgende kriterier for rangering av lokaliteter innen en naturtype:

- Størrelse og velutviklethet
- Grad av tekniske inngrep
- Forekomst av rødlistearter
- Sjeldne utforminger (nasjonalt og regionalt).

DN-håndbok 13 legger opp til et rigid system der artsfunn i visse rødlistekategorier automatisk skal gi naturtypen A- eller B-status. Rødlistekategorier følger den siste utgaven av den norske rødlista (Kålås et al. 2010). I tillegg til hovedretningslinjene i håndbok 13, bruker BioFokus erfaring og skjønn for å verdisette.

Resultater

Beskrivelse av undersøkelsesområdet

Undersøkelsesområdet utgjøres av de nærmeste kantsonene til Solliveien der den starter ved rundkjøringen i øst fra Semsveien og ca. 1,2 kilometer vestover til der Jøssongveien tar av fra Sollivegen. Strekningen består i all hovedsak av vegfyllinger, hage og åker, men enkelte steder er det et lite innslag av naturlig vegetasjon når en kommer utenfor sonen som har vært omdannet under anleggingen av Sollivegen. I tillegg er en del av vegskråningene naturalisert vegetasjon fra nærliggende engareal. I områdene med naturlig vegetasjons forekommer arter som blant annet bergmynte, ugrasklokke, markjordbær, krattfiol, geitskjegg, fagerknoppurt, rødknapp, gulmaure, kransmynte, kratthumleblom, hengeaks, prikkperikum, engknoppurt, fagerknoppurt, blåklokke, åkermåne, ormetunge og askerstorkenebb. Berggrunnen er rik og består leirskifer, mergelskifer og kalkstein fra kambro-silurtiden (NGU 2014).

Figur 2: Vegkant med mye ormetunge i den vestre delen av undersøkelsesområdet.

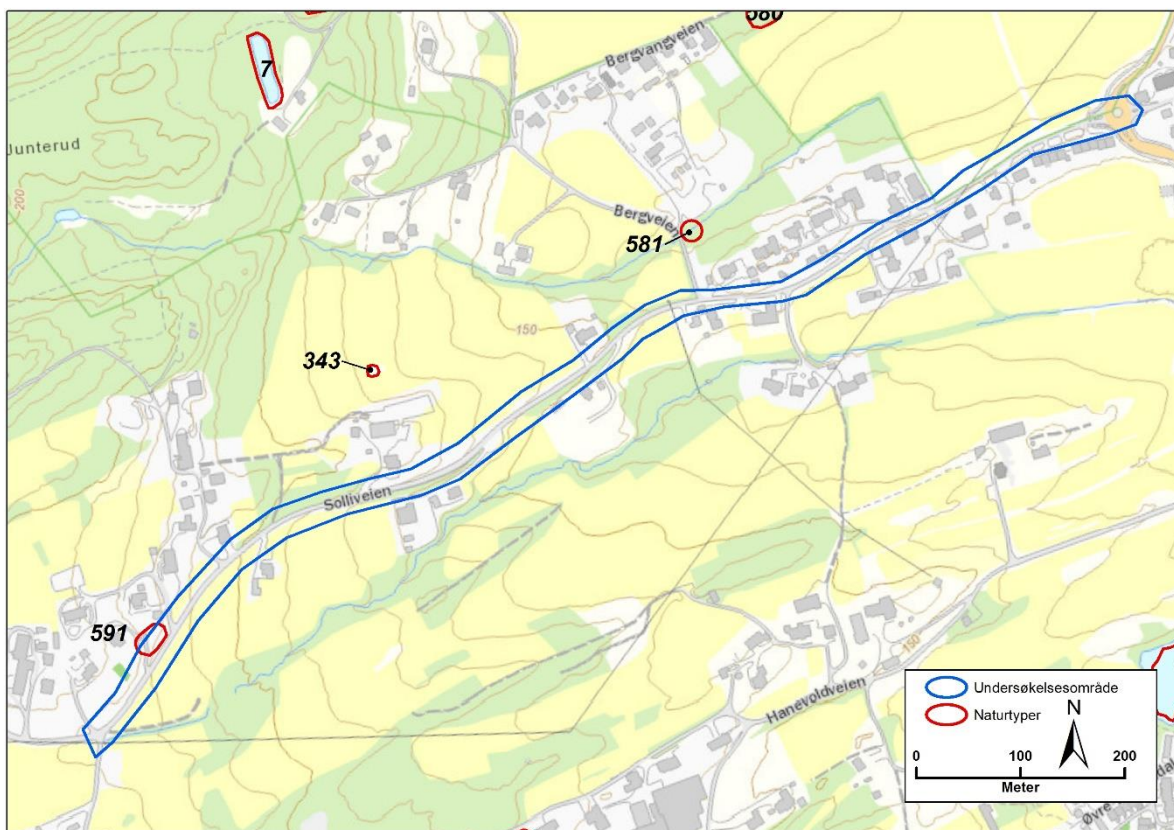
Figur 3: Den østre delen av undersøkelsesområdet er til en stor grad bebygd langs vegen.

Prioriterte naturtyper

Fra før av var det i Naturbase ikke registrert noen naturtyper innenfor undersøkelsesområdet. Gjennom denne undersøkelsen ble det registrert en ny naturtypelokalitet helt vest i området og det er lokalitet 591 (Solliveien 39) som består av naturtypen store gamle tær med utformingen eik. Denne tilfredsstillende også kravet til å bli definert som den utvalgt naturtypen «hul eik». En annen naturtype som kunne vært relevant i undersøkelsesområdet er artsrike vegkanter da karplantefloraen flere steder er artsrik, men disse områdene fremstår som små og fragmenterte og har ikke blitt vurdert som gode nok til å bli kartlagt som en egen naturtype. Se Figur 5 for nærmere angivelse av undersøkelsesområdet, samt de prioriterte naturtypenes plassering.

Figur 4: Gammel vegskjæring hvor det er noe naturlig og rik eng på oversiden.

Figur 5: Oversikt over undersøkelsesområde (blått omriss). Naturtypen registrert i denne undersøkelsen ligger helt vest i området og har lokalitetsnummer 591.

Lokalitetsbeskrivelse

Ny lokalitet 591, Solliveien 39

Naturtype: Store gamle trær, utforming eik

Verdi: Viktig (B-verdi)

Areal: 0,58 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt den 03.07.2014 av Kim Abel/BioFokus i forbindelse med forarbeid til reguleringsplan. Oppdragsgiver har vært Asker kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger langs Solliveien i Asker kommune, nærmere bestemt i en sørvendt liten skråning som ender i Sollivegen ved husnummer 39. Her står det to store eiketrær på naturtomt. Den ene eika er tostammet med deling like ovenfor basis.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen hører inn under store gamle trær med utformingen eik. Den østre eika er ca. 80-90 cm i brysthøydiameter og den andre har to stammer på ca. 60 cm. Begge eikene faller inn under definisjonen for den utvalgte naturtypen hul eik. Eikene står på naturtomt i lågurtmark i en liten, men markant og sørvendt bakke. Sollivegen ligger rett i nedkant, men såpass langt unna at den trolig ikke påvirker røtter. I bakkant av eikene er det opparbeidet hage og hus. Eikene står lysåpent og fritt plassert. Det er spredte forekomster av andre store eiketrær i området rundt undersøkelsesområdet.

Artsmangfold: På begge eikene ble soppen eikehårskål funnet. Den står oppført som sårbar (VU, 2010) på den norske rødlista.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eikene står fritt og lysåpent til. Grensettingen er forholdsvis lav, noe som kan tyde på at de har stått lysåpent over lang tid. Barken er middels grov til grov og det er lite til middels med mose oppover stammen. Døde grener finnes på alle trærne, men flere av de største og laveste har blitt sagd av. Det er ingen synlige tegn til hulheter på stammene.

Skjøtsel og hensyn: Trærne må ikke beskjæres unødvendig. Døde partier på trærne bør få være i fred og nedfalne grener bør bli liggende på stedet, eller flyttes til egnet, solfylt lokalitet i nærheten. Eikene står lysåpent til, men en bør passe på at ingen andre trær eller busker vokser opp i kronene på eikene. En stor del av de potensielle artene som er knyttet til store gamle trær vil ha det lysåpent og varmt.

Verdivurdering: I henhold til faktaarket for store gamle trær scorer lokaliteten lavt på hulrom og vedmold, lavt til middels på størrelse, middels på rødlistearter, død ved og sprekkebark, samt høyt på avstand til nabolokaliteter. Samlet verdi tilsvarer da viktig (B-verdi).

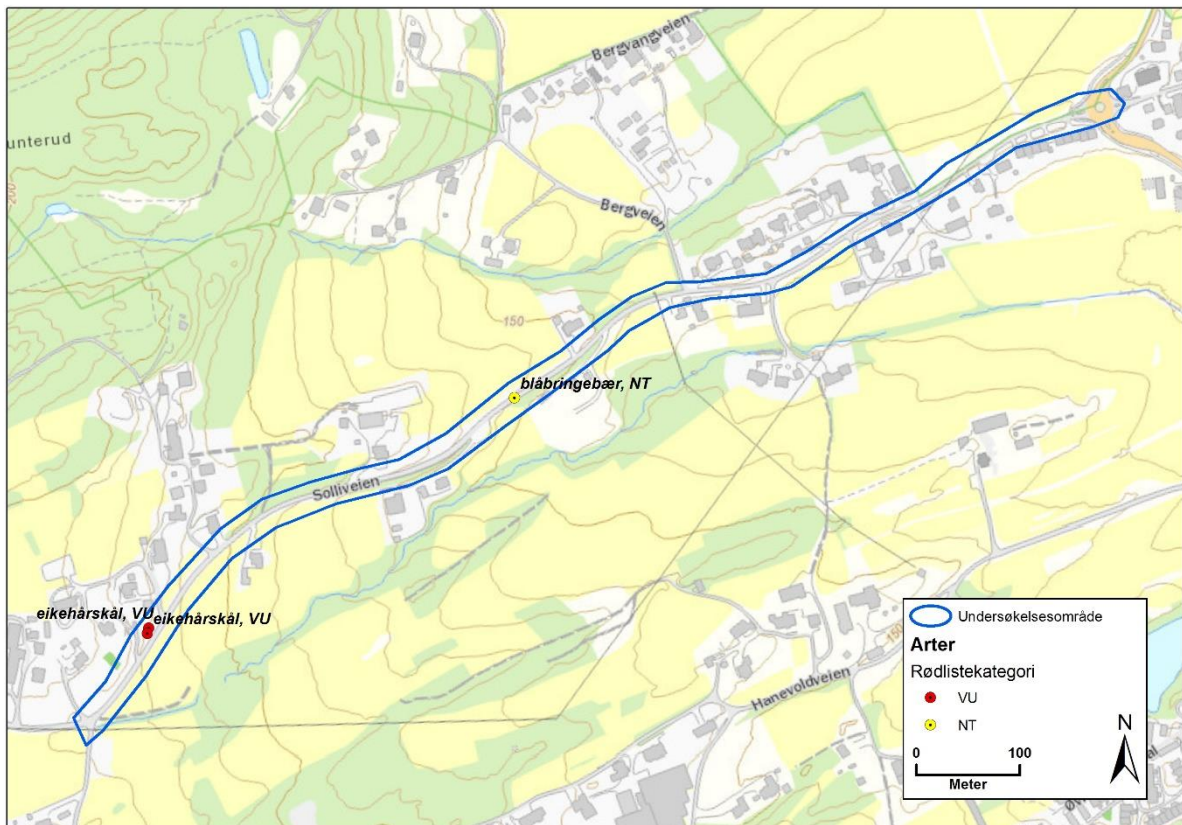
Figur 6: To eiker i sørvendt liten bakke.

Rødlistearter

Gjennom denne undersøkelsen ble det registrert to ulike rødlistearter i undersøkelsesområdet og det er eikehårskål (VU, 2010) og blåbringebær (NT, 2010). Eikehårskål ble funnet på begge eikene i den registrerte naturtypen (loknr. 591). Blåbringebær er funnet spredt, men stedvis tallrik langs vegen, men først og fremst i den vestre halvdelens hvor det er lite bebyggelse. På Artskart ligger det per 17.12.2014 ingen flere funn av rødlistearter.

Figur 7: Vegskråning med rødlistearten blåbringebær (NT).

Figur 8: Oversikt over rødlistearter funnet i undersøkelsesområdet.

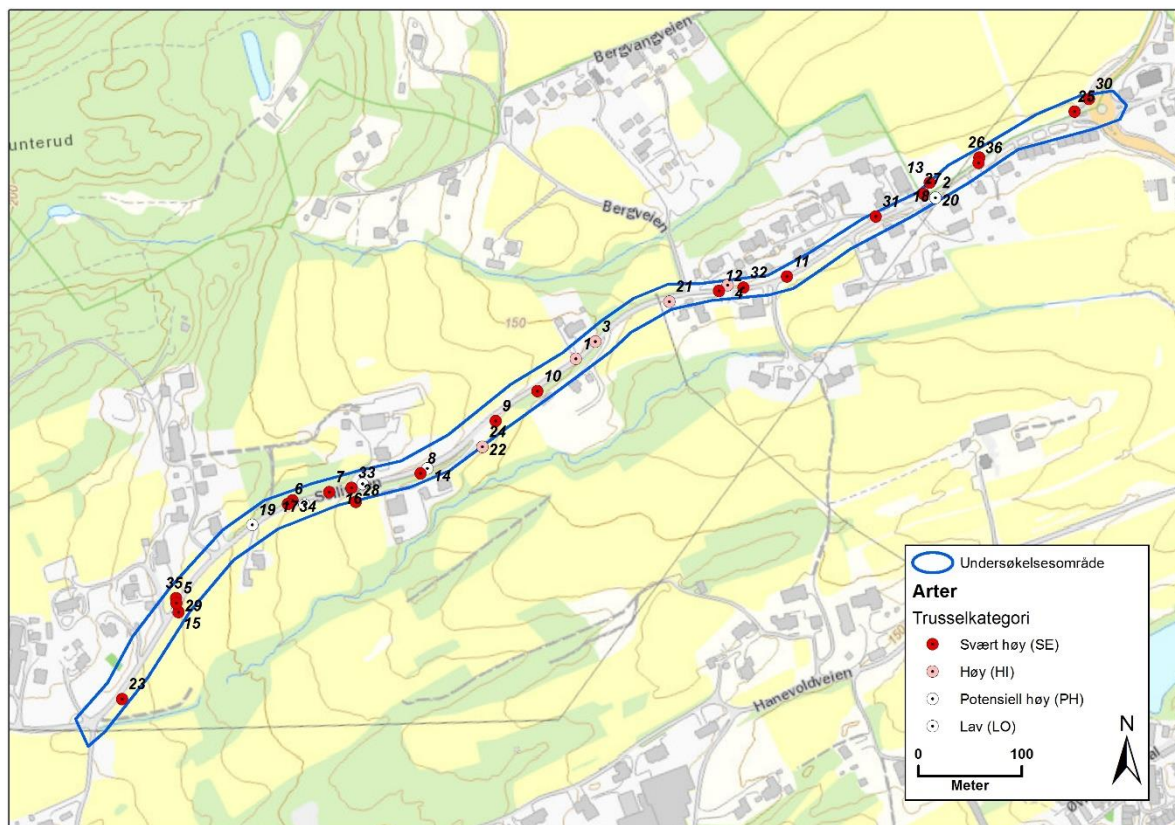
Fremmede arter/svartelistearter

I denne undersøkelsen, samt via sammenstilling av data fra Artskart ble det registrert 14 ulike fremmede arter fordelt på 36 funn (se Figur 5) spredt langs hele Solliveien. Dette er imidlertid ikke et fullstendig bilde av situasjonen for fremmede arter da hva som registreres er avhengig av tidspunktet på året befaringene gjennomføres. Tidlig registrering vil gi et litt annet bilde enn sent på året. I tillegg er det flere arter som hører til hager langs Solliveien som ikke er inkludert.

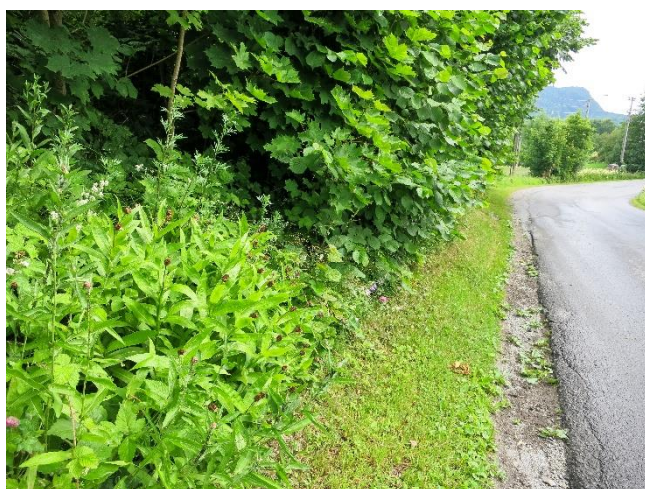
Tabell 1: Oversikt over registrerte fremmede arter i undersøkelsesområdet. Nummeret i første kolonne henviser til nummereringen av punktene i Figur 5. Rader i fet skrift er arter funnet av BioFokus i 2014.

ID	Norsk navn	Latinsk navn	Funnår	Kommentar	X	Y	Trussel-kategori
1	fagerfredløs	Lysimachia punctata	2014	Langs vegkant	242997	6643347	HI
2	hagelupin	Lupinus polyphyllus	2014	Langs vegkant	243358	6643471	SE
3	honningknoppurt	Cyanus montanus	2014	Langs vegkant	243017	6643362	HI
4	honningknoppurt	Centaurea montana	2007	Auto/GIS generated locality	243150	6643405	HI
5	hvitsteinkløver	Melilotus albus	2007	Auto/GIS generated locality	242590	6643146	SE
6	hvitsteinkløver	Melilotus albus	2007	Auto/GIS generated locality	242706	6643232	SE
7	hvitsteinkløver	Melilotus albus	2007	Auto/GIS generated locality	242747	6643240	SE
8	hvitsteinkløver	Melilotus albus	2007	Auto/GIS generated locality	242837	6643250	SE
9	hvitsteinkløver	Melilotus albus	2007	Auto/GIS generated locality	242914	6643294	SE
10	hvitsteinkløver	Melilotus albus	2007	Auto/GIS generated locality	242957	6643319	SE
11	kanadagullris	Solidago canadensis	2007	Auto/GIS generated locality	243208	6643408	SE
12	kanadagullris	Solidago canadensis	2007	Auto/GIS generated locality	243141	6643400	SE
13	kjempebjørnekjeks	Heracleum mantegazzianum	2014	Observert tidligere denne sommeren, men nå trolig bekjempet.	243354	6643486	SE
14	kjempestikle	Eryngium giganteum	2014	Langs vegkant. Over et areal på ca 3x0,5 m.	242844	6643254	PH
15	legesteinkløver	Melilotus officinalis	2014	Langs vegkant	242590	6643139	LO
16	moskuskattost	Malva moschata	2014	Langs vegkant	242780	6643245	LO
17	moskuskattost	Malva moschata	2014	Langs vegkant	242722	6643230	LO
18	moskuskattost	Malva moschata	2014	Langs vegkant	243358	6643471	LO
19	rabarbra	Rheum rhabarbarum	2014	Langs vegkant. Dekker et areal på ca 20x2 meter.	242670	6643215	PH
20	russekål	Bunias orientalis	2014	Langs vegkant	243358	6643471	HI
21	syryn	Syringa vulgaris	2014	Mellom hage og vegkant	243092	6643394	HI
22	valurt	Symphytum officinale	2014	Langs vegkant/skråning/vegfylling	242899	6643270	HI
23	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2014	Noen få i kant mellom veg og åker.	242529	6643058	SE
24	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2014	Langs vegkant/skråning/vegfylling	242899	6643270	SE
25	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2006	Auto/GIS generated locality	243500	6643542	SE
26	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2006	Auto/GIS generated locality	243404	6643506	SE
27	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2006	Auto/GIS generated locality	243347	6643476	SE
28	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2006	Auto/GIS generated locality	242772	6643228	SE
29	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2006	Auto/GIS generated locality	242591	6643137	SE
30	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2007	Auto/GIS generated locality	243515	6643553	SE
31	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2007	Auto/GIS generated locality	243299	6643458	SE

ID	Norsk navn	Latinsk navn	Funnår	Kommentar	X	Y	Trussel-kategori
32	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2007	Auto/GIS generated locality	243165	6643401	SE
33	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2007	Auto/GIS generated locality	242769	6643242	SE
34	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2007	Auto/GIS generated locality	242711	6643235	SE
35	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2007	Auto/GIS generated locality	242590	6643151	SE
36	vinterkarse	Barbarea vulgaris	2007	Auto/GIS generated locality	243403	6643501	SE

Figur 9: Oversikt over alle fremmede arter som foreligger på artskart, samt egne registreringer i 2014. Svartelistearter er markert med røde punkter, mens resten av de fremmede artene er markert med hvite punkter. Nummereringen henviser til nummer i første kolonne i Tabell 1.

Figur 10: Honningknoppurt i vegkant langs Sollivegen.

Oppsummering

Store deler av undersøkelsesområdet langs Sollivegen består av fyllinger, vegskråninger, hager, åker og annen omdannet mark. Naturlig vegetasjon forekommer i liten grad og er stort sett veldig fragmentert. Vegkantene er imidlertid flere steder rekolonisert av engarter fra nærliggende områder, og fremstår ofte som relativt rik.

Av prioriterte naturtyper ble det kartlagt en ny naturtype helt vest i undersøkelsesområdet, og det er naturtypen store gamle trær med utformingen eik. Her er det to store eiketrær som står like ved Sollivegen på en naturtomt. Eikene tilfredstiller kravet til å bli definert som den utvalgte naturtypen «hul eik». Fra før var det ikke kjent noen naturtyper i undersøkelsesområdet.

Av rødlistearter ble det funnet to arter fordelt på tre forekomster. To funn av soppen eikehårskål (VU) ble funnet på de to eikene i den prioriterte naturtypen. I tillegg er det funnet blåbrangebær (NT) flere steder langs Sollivegen, men først og fremst i den vestre halvdel hvor det er lite bebyggelse.

Det ble registrert 14 ulike fremmede arter fordelt på 36 funn spredt langs hele Solliveien. Eventuell graving i området må derfor ta hensyn til spredningsfaren ved bl.a. masseforflytning. Opplistingen av fremmede arter er ikke utfyllende da hva som registreres er noe avhengig av når på året befaringene gjennomføres, samt at arter i hager ikke er inkludert.

Litteratur

- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13.
<http://www.dirnat.no/content.ap?thisId=500031188&language=0>
- Kålås, J. A., Viken, Å., Henriksen, S., et al. 2010. Norsk rødliste for arter 2010. Miljødirektoratet. 2014. Naturbase.
<http://geocortex.dirnat.no/silverlightviewer/?Viewer=Naturbase>
- NGU. 2014. Interaktivt berggrunnskart fra Norges geologiske undersøkelser sin digitale karttjeneste. <http://www.ngu.no/no/hm/Kart-og-data/>
- Artsdatabanken & GBIF Norge. 2014. Artskart. Internettportal for artssøk.
<http://artskart.artsdatabanken.no/>

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>